

Echa ostatniej wojny.

Bohaterowie z Portu Artura, którymi do upadku tej twierdzy, szczyła się armia rosyjska przed światem całym, stanęli obecnie przed sądem, oskarżeni o przestępstwo, za które grozi im kara śmierci.

Cały świat pamięta do dziś jeszcze, długą, „bohaterską“ obronę twierdzy Port Artur, w czasie oblężenia Japończyków, cały świat pamięta osobę komendanta twierdzy, generała Stössla, któremu ce-

leżytem świetle mniemane bohaterstwo osławionych generałów.

Obecnie przed najwyższym sądem wojskowym, zasiedli na ławie oskarżonych generał-porucznik „w odstawce“ Stössel, generał-major Reiss,

nie znając prawdy, posłał Fokowi po jego przegranej honorową szablę, ozdobioną brylantami. Oprócz tego oskarżono Stössla o chciwość, zaniechanie żołnierzy, zbytnią troskliwość o swe zdrowie, wreszcie o zdradę na polu bitwy. W dzień nowego roku 1905, Stössel na własną odpowiedzialność wysłał swego adjutanta z kapitulacją do gen. Nogiego, a dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, zakomunikował to oblężonemu wojsku. Smirnow oskarżony jest oto, iż winien był odczytać oficerom rozkaz Kuropatkina, mianujący go dowódcą i objąć władzę, tymczasem pozostawił ją Stösslowi. Posiedzenia sądu dopiero się rozpoczęły i potrwać dość

Fot. A. Drankow, Petersburg.

Echa ostatniej wojny: Żona generała Stössla.

Fot. A. Drankow Petersburg.

Echa ostatniej wojny: Generał A. Stössel.

generał-porucznik Fok i wreszcie generał-porucznik Smirnow. Wezwano stu dwudziestu świadków, z siwym, przygarbionym, o piersi pokrytej orderami generalissimusem Kuropatkinem na czele.

Akt oskarżenia zarzuca między innymi Stösslowi uzurpowanie sobie prawa komendanta twierdzy, którym właściwie był jen. Smirnow, gdy Aleksiejew rozkazał telegraficznie Stösslowi złożyć dowództwo i oddać je Smirnowowi. Stössel, zasłaniając się niemożliwością wyjazdu, pozostał w twierdzy, zatrzymując dowództwo. Następnie gdy gen. Fok, dzięki swej nieudolności poniósł klęskę pod Kinczu, uciekając do portu Artura, Stössel telegrafował, iż wojsko wystrzelało wszystkie naboje, prosi więc o order Jerzego trzeciego stopnia dla Foka. Ponadto wszelkie depesze redagował w ten sposób, jakoby osobiście brał udział we walkach, podczas gdy istotnie siedział najwygodniej w swym mieszkaniu. Depeszami swymi wprowadzał w błąd i cesarza, który

Fot. A. Drankow, Petersburg.

Echa ostatniej wojny: Posel do Dumy, adwokat Syrtianow, obrońca Stössla.

sarz Wilhelm posłał jeden z najwyższych orderów niemieckich „pour la merite“. Tymczasem okazało się, iż istotną obroną kierowali generałowie Kondratienko i Smirnow, generał Stössel zaś, wraz z swymi towarzyszami, od samego początku parł do poddania się. I rzeczywiście towarzystwo Stössla wygrało, przegrywając jednak wojnę. Zamiany swoje spełnili, wyszli z poddanej twierdzy cało, doskonale zaopatrzeni na najdłuższą nawet starość, pozostawiając w niej na łup Japończyków czternaście tysięcy zdrowych żołnierzy, dwa tysiące koni, amunicji na miesiąc i żywności na czterdzieści dni. Niestety jednak, w ślad za przybyciem Stössla do Petersburga, nadeszły wieści, przedstawiające w na-

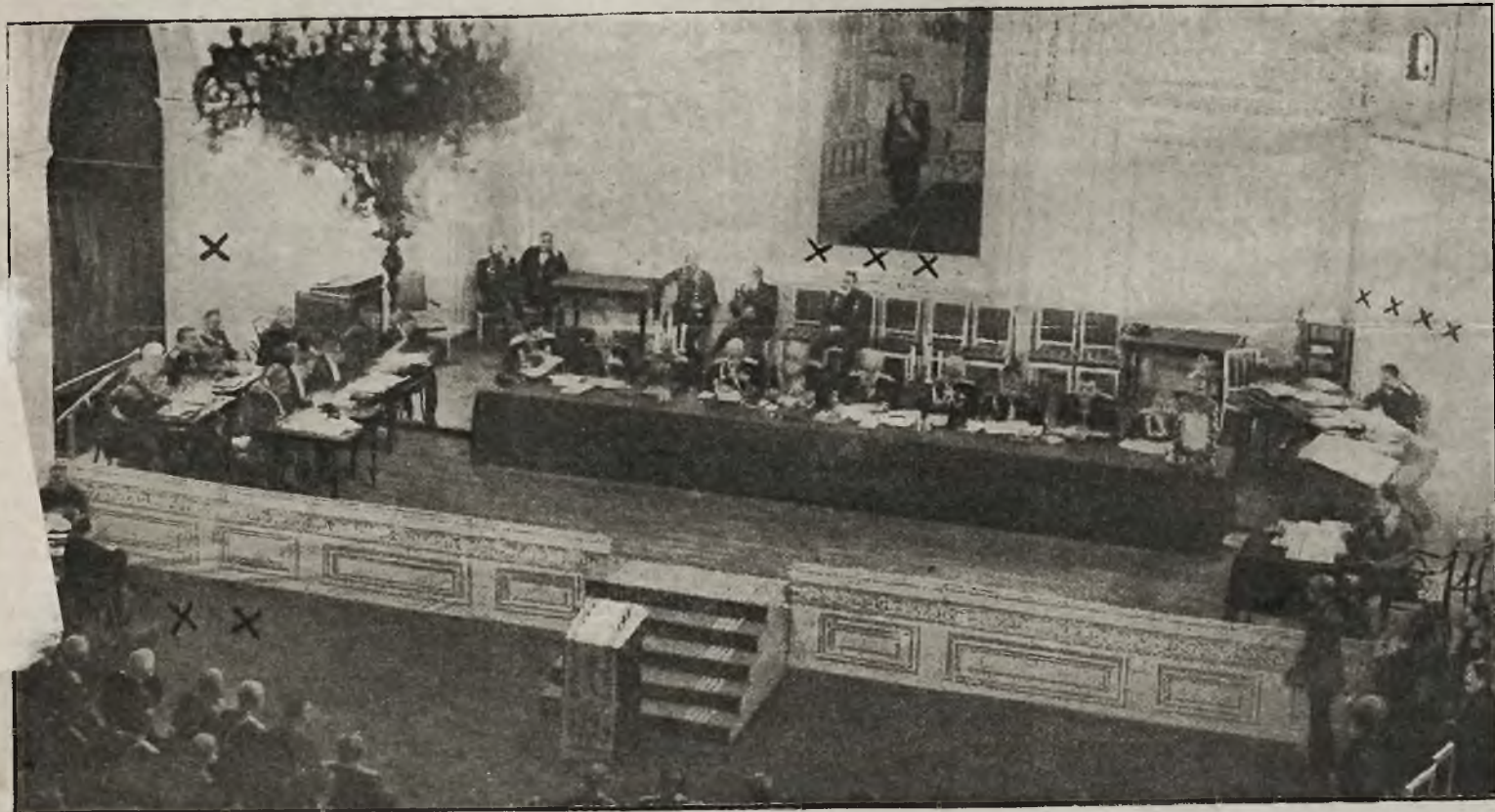
długo, główny oskarżony bowiem, powołał na swoją obronę 179 świadków. Jaki będzie wyrok — wiadomo, w każdym razie gen. Stössel przestał już być bohaterem, za jakiego się dotąd uważał i uchodził.

Zmiana w berlińskiej ambasadzie Stanów Zjednoczonych.

(Do ilustracji na str. 8).

W gronie posłów zagranicznych, akredytowanych przy dworze berlińskim, zaszła świeżo zmiana przez ustąpienie z zajmowanego stanowiska ambasadora Stanów Zjednoczonych Charlesa Towera. Następcą jego mianowany został Dawid Jayne Hill, który od 1905 roku pełnił obowiązki nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Stanów Zjednoczonych w Hadze.

Urodzony w roku 1850 w Plainfield, jako syn duchownego, po ukończeniu wydziału prawniczego na uniwersytecie w Pensylwanii, udał się na dalsze studia do Berlina i Paryża, gdzie przebył trzy lata. Po powrocie do ojczyzny został mianowany prezydentem uniwersytetu w Lewisburgu, a następnie w Rochester, w roku jednak 1886 przybył znowu do Europy, by poświęcić się nauce prawa narodów. Powołany przez Mac Kinleya na podsekretarza stanu, pełnił ten urząd przez lat pięć, dopóki nie został wysłany w charakterze posła do Berna, a stąd przeniesiony do Hagi.

Fot. A. Drankow, Petersburg.

Echa ostatniej wojny: Sala posiedzeń sądu. Oskarżeni (X), stenografowie (XX), sędziowie (XXX) i oskarżyciel publiczny (XXXX).